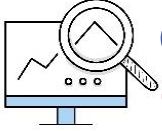

Централен
кооперативен
съюз

е-бюлетин
брой 1/2024
извънреден брой

Бизнес и финанси

Финанси и осигуряване

- Актуално: По-важни промени в данъчното законодателство, в сила от 1 януари 2024 г.

Полезна информация

- Контрол на стоки с висок фискален риск
- Закон за туризма - изменения

ФИНАНСИ И ОСИГУРЯВАНЕ

ПРОМЕНИ В ДАНЪЧНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО В СИЛА ОТ 1 ЯНУАРИ 2024 Г. (ДВ, бр. 106 и 108/2023 г.)

Целта на настоящото издание е да насочи вниманието към тези промени в данъчното законодателство, в сила от 1 януари 2024 г., които кооперативните организации следва да имат предвид и са пряко свързани с тяхната дейност.

Закон за данък върху гобавената стойност

Промяна на правилата относно корекция на ползван данъчен кредит при последващо бракуване и/или унищожаване на активи/стоки

Измененията са свързани с хармонизиране на действащото в България ДДС законодателството в съответствие с разпоредбите на Директива 2006/112/ЕО за ДДС и практиката на Съда на европейския съюз **относно корекции на приспаднат данъчен кредит при бракуване и унищожаване на активи.**

Новото, което следва да се има предвид, за да не се прави корекция на ползван данъчен кредит при наличие на хипотезите по чл. 80, ал.2 от ЗДДС, е да е изпълнено поне едно от посочените по-долу условия:

- актива е неизползваем за икономическата дейност на данъчно задълженото лице (ДЗЛ) и е унищожен необратимо и това е документално доказано;
- бракувания актив е изведен от икономическата дейност на ДЗЛ и в следствие е обект на доставка, вкл. по чл. 163а от ЗДДС (като отпадъци).

Хипотезите при загуба, липса или бракуване, при които данъчно регистрираното лице **не извършва корекция на ползван данъчен кредит**, са посочени в чл. 80, ал. 2 от ЗДДС и в голяма степен съответстват на действащите до момента.

Новите случаи, при които не се прави корекция на данъчен кредит, са **при брак на стоки, които са станали обективно неизползваеми за независимата икономическа дейност** (чл. 80, ал. 2, т. 3, б. "в" и т. 4). Тъй като ЗДДС не съдържа определение на „обективно неизползваеми за независимата икономическа дейност“, то може да се изведе по тълкувателен път от Решение № 11463 /12.11.2023 г. на ВАС, което се позовава на решение по дело 127/22 на СЕС от 4.05.2023 г. По силата на цитираните решения, **активи или материални запаси са неизползваеми или не могат да бъдат реализирани по тяхното предназначение, когато поради физическо изхабяване, повреда или морално остаряване е невъзможно да бъдат използвани.** Препоръчително е за обосновката и документирането на тези обстоятелства да се ползва писменото становище на специалист (комисия от технически специалисти на предприятието), което да е предпоставка за последващо изготвяне на акт за брак.

Предпоставка да не се извършва корекция на ползван данъчен кредит е необходимо за бракуваната стока да е изпълнено едно от посочените вече по-горе условия, а именно да е :

- унищожена по начин водещ до необратимо изчезване и това е документално доказано или потвърдено (чл. 80, ал. 2, т. 3, б „в“)
- да е обект на последваща доставка, вкл. и по реда на чл. 163а от ЗДДС (чл. 80, ал. 2, т.4).

Относно останалите хипотези, при които не се извършва корекция на данъчен кредит, те са групирани по следния нов начин, без това да променя тяхната същност, а именно:

1. Доказано и потвърдено унищожаване, загуба или липса в резултат на събитие, които са извън контрола на ДЗЛ и то може да докаже, че не е причинено по негова вина, а се дължат на:

- непреодолима сила, т.е. възниква в резултат на събития с извънреден характер, които са случайни и непредвидими, настъпващи независимо от волята ни.
- авария или катастрофа, за които ДЗЛ или лицето, което ги използва, нямат вина, т.е. спазени са условията на работа.
- естествени фири при съхранение и транспортиране, в рамките на установените норми за пределни размери на естествените фири или вътрешно фирмени стандарти.
- други събития, извън контрола на данъчно задълженото лице.

Необходимо условие е унищожаването, загубата или липсата да са доказани и потвърдени със съответни документи – протоколи, фактури, кантарни бележки за предаден отпадък, решения на компетентни органи и др.

2. Унищожаване на акцизни стоки под административен контрол по реда на Закона за акцизите и данъчните складове.

3. Доказано или потвърдено унищожаване, вкл. изхвърляне на стока, **по начин доказващ необратимо изчезване, в резултат на:**

- технологичен брак, който обаче трябва да е в допустимите норми, определени с технологична документация за съответното производство или дейност. Необходимо условие за да не се извърши корекция на ползвания данъчен кредит е в протокола за брак да се посочи и допустимата норма, съгласно технологичната документация. Към него следва да се приложат документи, доказващи унищожаването, изхвърлянето им по начин, който води до необратимото им изчезване.
- брак поради изтичане срока на годност/трайност и в обичайните за съответната дейност размери.

Това е най-често прилагания от кооперативните организации случай, с оглед осъществяваната основна дейност - търговия с бързо развалящи се стоки.

Процедурата по установяване на брака поради изтичане на срока на годност, изисква сформирание на комисия със Заповед, която в присъствието на материално-отговорното лице да извърши физически оглед и да изготви протокол за брак, като ясно посочи причината.

За да не се извършва корекция на ползвания данъчен кредит, в протокола за брак е добре да се посочи:

- връзката между бракуваното количество и определена партида стока/актив - в случай, че се води такава отчетност. За целта в протокола се посочва конкретната партида, подлежаща на бракуване и се прилага справка от счетоводните регистри или системата за автоматизирано отчитане, даваща възможност за контрол на изписването на материалните запаси по партиди.
- Че бракът е в обичайните за съответната дейност размери, като може да се приложи справка за бракуваната група стоки в няколко предходни периода и относителния им дял от доставените или продадени стоки.
След като протоколът за брак, бъде утвърден от ръководителя, се извършва фактическо унищожаване, включително изхвърляне на бракуваните стоки на подходящите за целта места, което се доказва и потвърждава със съответни документи (протоколи от комисия, документи от външни специализирани лица, участващи в процеса, снимков материал и др.)
- брак на дълготрайни активи с балансова стойност под 10% на сто от отчетата им стойност.

Във връзка с гореизложено и по повод предстоящото годишно счетоводно приключване **е необходимо кооперативните организации да прегледат и актуализират, а ако нямат да утвърдят:**

- вътрешни нормативи за естествени фири, технологичен брак, допустим брак на стоки с изтекъл срок и други нормативи, в съответствие с дейността;
- правила и процедури за бракуване и унищожаване. Бракуването да се извършва въз основа на заповед, от определена за целта комисия, а протоколите за брак да са окомплектовани с всички документи, доказващи основанието за бракуване. Унищожаването на бракуваните стоки или предаването им като отпадъци да е с приемо-предавателни протоколи, кантарни бележки, фактури, снимков материал и др.

Важно! В случаите на кражба се извършва корекция на ползания данъчен кредит. Кражбата не попада сред хипотезите по чл. 80 , за които се отнася промяната в ЗДДС по отношение на правото да не се извършва корекция на данъчния кредит.

Документиране на доставки и начисляване на гължим ДДС от лица, които не са спазили срокът за задължителна регистрация

По нов начин е уредено документирането на доставки от **данъчно задължено лице, което не е изпълнило в срок задължението си за подаване на заявление за регистрация по ЗДДС.** С новите ал. 6 – 12 към чл. 102 се дава възможност тези лица, след регистрацията им по ЗДДС, да издадат данъчни документи, в които да начислят дължимия ДДС за извършените от тях облагаеми доставки за периодите, за които е трябвало да бъдат регистрирани. Това следва да стане в първия данъчен период от регистрацията по ЗДДС, а не както досега да се чака данъчния орган да

определи подлежащия на внасяне дължим ДДС по сделки извършени от момента, в който е трябвало да се регистрира лицето до момента на регистрацията. Освен това, с издаването на данъчен документ от новорегистрираното лице, получателят ще може да се възползва от правото си на данъчен кредит.

Въвеждане на отсрочено плащане на ДДС при централизирано оформяне при внос на стоки

С новите чл. 57е, 57 ж и 57з от ЗДДС се дава възможност данъчно задължено лице, което притежава разрешение за централизирано оформяне на стоки да отлага за определен период плащането на ДДС. Разрешението за централизирано оформяне на стоки се издава по реда на митническото законодателство на ЕС.

Завишаване на административните санкции при неспазване на ЗДДС като:

- Променена е административно наказателната разпоредба по чл. 182, с която е предвидена санкция и в случаите, когато в резултат на не отразяване на данъчен документ в отчетните регистри резултатът за данъчния период, през който е следвало да бъде отразен този документ, е данък за внасяне в по-малък размер или данък за възстановяване в по-голям размер.
- Предвидена е санкция за лицата, които не декларират или невярно декларират данни за размера на паричната наличност и размера на вземанията (чл. 192а ЗДДС)
- Угвоени са размерите на налаганите глоби и санкции при нарушаване на правилата за издаване на фискални бонове.

Закон за корпоративното подоходно облагане

Промените в ЗКПО могат най-общо да се обобщят в следните направления:

- Редакционни в областта на регулацията на операторите на ваучери за храна (чл. 209 и 209а)
- Повишаване размера на преотстъпеният корпоративен данък (от 50% на 65% от данъчната печалба и на максималния размер – от 500 000 на 600 000 лв.) за земеделски производители (чл. 173 и 189б, ал. 6, т. 4 и 5). За ползването на това облекчение също е предвидено, че се прилага след датата на получаване на окончателния номер на помощта в Регистъра на държавните помощи. Ако това стане до 30 юни 2024 г. облекчението може да се прилага и за доходите, получени през 2023 г. (§15 от ПЗР на ЗИДЗЗКПО).
- Въвеждане на патентен данък за облагане доходите на предприятията от осъществяване дейност в заведения за хранене – ресторанти (1 и 2 звезди), заведения за бързо хранене, питейни заведения и кафе – сладкарници (1, 2 и 3 звезди), барове – дневни и нощни (2 и 3 звезди), бюфети, каравани и павилиони (чл. 5, ал. 7, 8 и 9 и чл. 93, ал. 2) . Следва да се има предвид, че този вид облагане може да се прилага от годината следваща годината на получаване на становище от Европейската комисия, че помощта не е държавна или е съвместима с държавните помощи, т.е. най-рано от 2025 г. (§ 20, г. 2 от ПЗР на ЗИДЗКПО).
- Въвеждане на нов специален режим за облагане с допълнителен данък на многонационалните и големи национални групи предприятия.
- Удължен е крайния срок за налагане на административната санкция за скрито разпределение на печалбата и касае увеличаване на срока, в който е извършено нарушението – вместо досегашните 2, срокът се удължава на 5 години от датата, на която е станало нарушението.

Закон за данъка върху доходите на физическите лица

Разширяване кръга на доходите, получени от физически лица, за които платците на доходи – предприятия или самоосигуряващи се лица следва да подават информация в НАП

За 2023 г. в Справката по чл.73, ал.1 са направени няколко вида промени, които кооперативните организации трябва да имат предвид при попълването ѝ:

- Разширен е кръгът на доходите, които се посочват като се включват и:
 - потребителски дивидент разпределен от кооперации в полза на лица, които са местни по смисъла на ЗДДФЛ, без оглед на техния размер (код 913)
 - помощи в пари или натура предоставени на физически лица от юридически лица с нестопанска цел, регистрирани за осъществяване на общоползна дейност (код 910). Такива са помощите, предоставени на физически лица от Кооперативното сдружение „Всички заедно можем повече“ и други подобни.
- Определен е минимален размер на доходите от рента, аренда или друго възмездно ползване на земеделска земя, като вече на обявяване подлежат единствено тези от тях, които са над 3 000 лв./годишно (код 907)
- Платените доходи на адвокати, упражняващи свободна професия се посочват на отделен ред, тъй като от 2023 г. те са включени в групата доходи, за които се признават 40% нормативно-признати разходи при определяне на данъчната основа (код 3061).
- Като редакционно може да се определи допълнението, че в справката се посочват и необлагаемите доходи платени на физически лица за продажба или замяна на движимо и недвижимо имущество, вкл. когато дохода се изплаща на части в различни данъчни години, както и доходи за ограничени вещни права върху недвижимо имущество (код 501, 502, 503 и 504).

За 2024 г. в Справката по чл.73, ал.1 и служебните бележки ще се включват и:

- Разпределена печалба или друг източник на собствения капитал под формата на нови дялове или акции и увеличаване на номиналната стойност на съществуващите
- Стипендии за обучение в страната и чужбина, но без тези, изплатени на ученици от училищата.

За 2024 г. в Справката по чл. 73, ал. 6 и служебните бележки за доходите от трудови правоотношения в кооперативните организации по искане на работниците и служителите ще се включват и следните доходи:

- Дневните командировъчни пари когато техния годишен размер е над 1 000 лв.
- Направените от работодателя социални разходи до 60 лв./месечно за всяко осигурено лице за вноски/премии за допълнително доброволно осигуряване, доброволно здравно осигуряване и/или застраховка "Живот", отчетени от предприятията и търговските представителства, независимо дали извършват стопанска дейност.

Отчитайки разширеният обхват на доходите, платени на физически лица, които следва да се обявяват в НАП, още в началото на 2024 г. кооперативните организации следва да организират подходяща аналитична отчетност за тяхното отчита и респ. посочване в подаваната към НАП информация.

Данъчни облекчения

Основните промени в обхвата на прилаганите данъчни облекчения се отнасят до:

- **Введено ново данъчно облекчение за земеделските производители** – физически лица (чл. 22з), на които се дава право да намалят годишната данъчна основа по чл. 17 ЗДДФЛ с получената през годината субсидия, но не повече от 100 000 лв. Следва да се има предвид, че това облекчение ще се ползва едва след като Европейската комисия се произнесе, че това облекчение не е държавна помощ. Ако това стане до 30 април 2024 г. облекчението може да се ползва и за доходите, получени през 2023 г. (§19 от ЗР на ЗИДЗДФЛ).
- Изрично е посочено, че **данъчното облекчение по чл. 48, ал. 6 от ЗДДФЛ за еднолични търговци – земеделски производители** може да се ползва след датата на получаване на окончателния номер на помощта в Регистъра на държавните помощи. Ако това стане до 30 юни 2024 г. облекчението може да се прилага и за доходите, получени през 2023 г. (§19 от ПЗР на ЗИДЗЗКПО).
- **И през 2024 г. е запазен размерът, условията и редът за ползване на данъчни облекчения за деца по чл. 22 в и чл. 22г от ЗДДФЛ**, които бяха в сила през 2023 г. (§ 2 от ПЗР на ЗДБ на Р България за 2024 г.)

Доходи от продажба на виртуални валути

Считано от 1 януари 2024 г., доходите на физически лица от продажба на виртуални валути, са изрично посочени в обхвата на чл. 33, ал. 3 и при определяне на данъчната основа за тяхното облагане лицата ще могат да **ползват 10% разходи за дейността**.

Въведен нов ред за облагане доходите от събиране на диворастящи гъби и плодове

Считано от 2024 г. **гохогите** на физическите лица, които не са търговци по смисъла на ТЗ, от събиране на диворастящи гъби и плодове, с изключение на лечебни растения **се облагат с алтернативен данък** (чл. 14, ал. 6).

Дължимият данък е определен в размер на 30 лв./месечно за всяко лице, което е получило разрешение за събиране на диворастящи гъби и плодове. Разрешението ще се предоставя от държавните предприятия по чл. 163, ал. 1 от Закона за горите, на които законодателят е възложил функциите и по събиране на дължимия от тези лица окончателен данък върху доходите и осигурителни вноски. Данъчните и осигурителните задължения се внасят от лицата в съответното държавно горско предприятие преди получаване на разрешителното за осъществяване на дейност, което е месечно.

Закон за местните данъци и такси

Промяна на обхвата на сградите, попадащи в код М1 за целите на определяне на данъчната оценка

Във връзка с прилаганите норми за определяне на данъчната оценка е **променено описанието на конструкцията на сградите, които попадат под код М1** в Приложение № 2 „Норми за данъчна оценка на недвижимите имоти“, раздел II „Данъчна оценка на сградите“, чл. 5 , ал. 2, на таблица № 1. Съгласно направената промяна, считано от 1 януари 2024 г. от обхвата на код М1 **отпадат масивните сгради с частични стоманобетонни елементи.**

Цитираната **промяна** в описанието на конструкциите **води до повишаване на данъчната оценка на имотите с частични стоманобетонни конструкции**, а това от своя може да доведе до увеличаване на задълженията за данък недвижимо имущество и такса битови отпадъци, ако те се определят на база данъчна оценка (т.е. отчетната стойност на имота е по-ниска от данъчната оценка).

Следва да се има предвид, че **законодателят не е определил задължение за предеклариране на имотите**, отпаднали от тази категория и посочването им към друга, нито посочва кой и в какъв срок трябва да се извърши това. Въпреки това, **препоръчваме** да се направи преглед на документалното конструктивно описание на притежаваните сгради, класифицирани и декларирани под код М1 и тези, **които съдържат частично стоманобетонни елементи да се предекларират** в съответната община като се посочи коректния според промяната в Закона код. Това би предотвратило риска от последващи действия от страна на общинската администрация да предяви иск за събиране на разликата в дължимия данък и такса ведно със законните лихви за забава..

Условия за ползване на данъчни облекчения за сгради с енергиен сертификат

С измененията на чл. 24, ал. 1 т. 18 и 19 в ЗМДТ се **променят условията за ползване на данъчно облекчение за сгради**, придобили сертификат за енергийно потребление. Промените произтичат от изменените разпоредби в Закона за енергийната ефективност (ЗЕЕ) и подзаконовите актове за прилагането му, съгласно които към момента присъжданите сертификати са „А“ и „Б“.

Отчитайки новия клас на издаваните сертификати при енергийно обследване на сградите, считано от 1 януари 2024 г., данъчното облекчение за данък недвижимо имущество може да се ползва за:

- сгради и обособени части от тях, въведени в експлоатация преди 1 януари 2005 г. и получили сертификати с клас на енергопотребление „А“ (за срок от 6 години),
- а когато се удостовери, че са постигнали техническите изисквания за „сграда с близко до нулево потребление на енергия“ – за срок 10 години, считано от годината, следваща годината на издаване на сертификата (чл. 24, ал. 1, т. 18 от ЗМДТ).
- сгради, въведени в експлоатация от 1 януари 2005 г. и преди 31 декември 2023 г., и получили сертификати, които удостоверяват, че са постигнати техническите изисквания за „сграда с близко до нулево потребление на енергия“ – за срок 10 години, считано от годината, следваща годината на издаване на сертификата (чл. 24, ал. 1, т. 19 от ЗМДТ).

Трябва да се има предвид, че тези облекчения не се ползват в случаите, в които сградата е получила сертификат с клас на енергопотребление в резултат на предприети мерки за енергийна ефективност, финансирани с публични средства (чл. 24, ал. 7 от ЗМДТ).

Промените се отнасят до лицата, които от 01.01.2024 г. ще заявят ползване на данъчното облекчение. Лицата, ползващи към момента такива данъчни облекчения по досегашните норми на чл.24 от ЗМДТ, запазват правата си до изтичане на определения срок на издадения сертификат, но за общ срок за съответната сграда не по-дълъг от 10 години (§ 19 от ПЗР на ЗИЗДЗМДТ).

Тези от лицата, които притежават сгради, получили сертификати с клас на енергопотребление "B", "C" и "D" по реда на Закона за енергийната ефективност, и които не са упражнили правото на освобождаване от данък върху недвижимите имоти по досегашния чл. 24, ал. 1, т. 18 и 19, нямат право да заявяват освобождаване от ДНИ (§ 20 от ПЗР на ЗИЗДЗМДТ).

Данъчно-осигурителен процесуален кодекс

Промяна на правилата за плащане в срок на публични задължения

Важна промяна, засягаща всички данъкоплатци, вкл. кооперативните организации, е **моментът, в който публичното задължение се счита за платено в срок.** Съгласно направената редакция на чл. 178, ал. 6, **безкасовото плащане на задълженията към бюджета се смята за извършено в срок, когато дължимата сума е постъпила по съответната сметка не по-късно в последния ден, в който изтича срокът за доброволно плащане.** До края на 2023 г. дължимата сума по публични задължения се приемаше за платена в срок, ако преводът е направен най-късно в последния ден, в който изтича срока, като се допускаше постъпването на сумата по съответната сметка да е в рамките на следващия работен ден.

Следователно, **плащането на публични задължения в последния работен ден** от срока за плащане **следва да се прави до обяд или чрез „рингс“ превод,** така че сумата да постъпи по сметката на получателя в същия ден.

Задължените лица, трябва да имат предвид, **че когато за плащане се използва ПОС терминал,** включително и виртуален, то **плащането се отразява в данъчно-осигурителната сметка веднага след получаване на потвърждение** от банката-издател на картата. Това означава, че задълженията се погасяват на момента, а не часове по-късно, както е при традиционните банкови преводи.

В тази връзка, е необходимо да се има предвид, че считано от 1.01.2024 г. е разширен кръгът от способи, чрез които могат да се плащат публичните задължения, като това вече може да се извършва и чрез виртуално ПОС устройство или гостафичици на платежни услуги, различни от банките (чл. 178, ал. 5 от ДОПК).

Въвежда се възможността работниците и служителите да имат право да поискат възнаграждението им да се изплаща в чуждестранни банкови/платежни сметки, като в този случай таксите за паричния превод са за сметка на служителя.

ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

КОНТРОЛ НА СТОКИ С ВИСОК ФИСКАЛЕН РИСК

Още в бр.4/2023 на Е-бюлетин информирахме за въведения и прилагания от НАП контрол на стоки с висок фискален риск, регламентиран с Наредба № Н-5 от 29.09.2023 г. (влиза в сила от 03.10.2023 г.).

От началото на октомври 2023 г. влезе в сила режима за предварително деклариране на данни по отношение на превозите, които започват от територията на друга държава членка на ЕС и завършват на територията на страната или започват от територията на страната и завършват на територията на друга държава членка на ЕС. Данните се декларират чрез електронна услуга, достъпна с квалифициран електронен подпис в Портала за електронни услуги на приходната агенция.

От 3 януари 2024 г. е в сила и режим за **задължително предварително деклариране на данни за превозите на стоки с висок фискален риск**, извършвани с транспортни средства над 3,5 т., **които започват от територията на трета страна и завършват на територията на страната**, след приключване на митническия режим и вдигане на стоката, както и тези които **започват и завършват на територията на страната**.

Чрез електронната услуга данъчно задължените лица подават данни за първоначално деклариране на превоз на стоки, за изпращач/доставчик, получател/купувач, превозвач, транспортно средство, вид, количество и договорена стойност на стоката, място, дата, очакван час на натоварване/изпращане/ претоварване/получаване. Системата дава възможност за преглед и търсене на подадени данни, за потвърждаване на получаването на стоки с висок фискален риск (СВФР) или пък за корекция и анулиране на подадените вече данни.

При подаването на данните за превози на СВФР, системата на НАП генерира и предоставя уникален номер на превоз (УНП). Той задължително трябва да се съобщи на водача на транспортното средство или на лицето, придружаващо стоката, превозвача или на този, който организира превоза. Валидността на УНП е 14 дни. При фискален контрол водачът на транспортното средство трябва да предостави и УНП.

Пълния списък на стоките с висок фискален риск е утвърден със Заповед №ЗМФ-1295/28.12.2023 г. на Министъра на финансите. Публикуван е на интернет страницата на НАП <https://nra.bg/wps/portal/nra/kontrol/fiskalen-kontrol/stoki-s-visok-fiskalen-risk>) и **чрез портала на НАП можете да се провери**, дали стока е с висок фискален риск.

При получаване на стоките, подлежащи на деклариране, получателят има задължение да потвърждава доставката като подава уведомление по

електронен път чрез електронната услуга на НАП **най-късно до края на деня, следващ деня на пристигане на стоката или в първия присъствен ден**, ако стоката е получена в неприсъствен ден. В случай, че бъдат констатирани разлики във вида или количеството при получаване на стоките, надвишаващо естествените фири, получателите спират дейностите по приемане и уведомяват НАП. Дейностите могат да бъдат възобновени не по-рано от 4 часа след уведомлението или веднага след получено обратно уведомление от органа по приходите.

При нарушаване на забраната за разпореждане на стоката по време на фискалния контрол, освен налагането на административна санкция, се налагат и предварителни обезпечителни мерки върху имуществото на получателя на стоката за обезпечаване на вземанията за данъци, които биха възникнали.

Чрез системата Въпроси и отговори, НАП изрази становище по някои практически насоки по прилагането на новите правила, като представяме част от тях, които пряко засягат кооперативните организации:

В кои случаи задължително се декларираат предварително данни за превоз на стоки с висок фискален риск?

Режима на задължително предварително деклариране на СВФР не се прилага за превозите с:

1. транспортно средство с товарносимост до 3,5 тона.
2. транспортно средство с товарносимост над 3,5 тона когато превоза е:
 - за крайно потребление;
 - между обекти на територията на страната, стопанисвани от лицето;
 - за обект/обекти, стопанисвани от различни лица на територията на страната, когато стоките, предназначени за всеки отделен обект, са с тегло до 500 кг (нето) или литра и/или стойността на стоките е в размер до 5 000 лв. без данък върху добавената стойност, а когато стоките, предназначени за всеки отделен обект, са в мерна единица, различна от кг или литър - до 5 000 лв. без данък върху добавената стойност;
 - на течни горива, за които има задължение/са спазени изискванията за подаване на информация за доставките по реда на друг закон.

При изследване на различните хипотези на изключенията, водещо е транспортното средство да е с **товарносимост над 3,5 тона**, като са възможни са следните хипотези:

- до 500 кг. и до 5 000 лв. – **не** се декларира
- до 500 кг. и над 5 000 лв. – **не** се декларира
- над 500 кг. и до 5 000 лв. – **не** се декларира
- **над 500 кг. и над 5 000 лв. – декларира се**

По силата на действащата Наредба Н – 5 съгласно чл. 8, ал. 1 при всеки отделен превоз на СВФР, който започва от територията на друга страна, получателят или купувачът/придобиващият в тристранна операция или крайният получател във верига последователни доставки на стоки предварително декларира данни за превоза до влизане на транспортно средство на територията на страната. В чл. 8, ал. 2 са посочени данните,

които следва да се декларират. При превоз, който започва от ЕС и завършва на територията на страната, ако бъде декларирано повече от колкото е натоварено физически и транспортното средство не е влязло в Р. България се коригира с корекция на УНП, съгласно – чл.15, ал.1 от Наредбата.

Как се гостъпва електронната услуга?

Електронната услуга е гостъпна през портала за електронни услуги на НАП чрез квалифициран електронен подпис (КЕП). Услугата е с пълен и частичен гостъп за всички физически и юридически лица, които са подали „Заявление за ползване на електронните услуги на НАП от задължено лице“ или „Заявление за ползване на електронните услуги на НАП от упълномощено лице“ и избрали група „Фискален контрол“.

Задължените лица сами решават кого да упълномощят за подаването на данните през е-услуга. Това може да е представляващ или упълномощено/и от него лице.

Услугата предоставя възможност на двама или повече служители (упълномощени лица) да въвеждат данни по едно и също време за един декларатор (гружество).

За повече информация, вижте е-Портала на приходната агенция.

След извършени срещи с бизнеса се **предвижда промяна в Наредба-5/29.9.2023 г.** Съгласно публикуваната за публично обсъждане промяна се предвижда отпадане на задължението за деклариране на часа на получаване/разтоварване на стоката.

Закон за туризма (посл. изм. и доп. ДВ, бр. 106/2023 г.).

В сила от 1 март 2024 г. лицата извършващи **ресторантьорство в заведения за хранене и развлечения** с категория – две, три, четири или пет звезди-**задължително следва да осигурят възможност за плащане и чрез терминално устройство ПОС** (чл.117 , ал. 6), като на видно място трябва да се постави и информация за тази възможност (чл.117 , ал. 7).

Предвидени са и санкции при неизпълнение на задълженията по:

- чл. 117, ал. 6 - имуществена санкция за юридическите лица, в размер от 500 до 2 000 лв. При повторно нарушение санкцията е от 1 000 до 4000 лв.;
- чл. 117, ал. 7 - имуществена санкция за юридическите лица, в размер от 300 до 1 000 лв. При повторно нарушение санкцията е от 600 до 2 000 лв.